

Camí del Collet a Vallcebre

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Ajuntament de Guardiola de Berguedà. Plaça de l'Ajuntament núm. 01. 08694 (Guardiola de Berguedà)
Emplaçament Tram del Collet al molí de Bosoms
Alçada: 798,3

Coordenades:

Latitud: 42.22072
Longitud: 1.83561
UTM Est (X): 403901
UTM Nord (Y): 4674939

Classificació

Número de fitxa 08099-220
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Medieval Modern Popular
Segle XII-XX
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Embegut per la B.402 del Collet a Gósol i per la pista que puja a Sant Julià de Freixens.
Protecció Legal
Observacions protecció: Decret legislatiu 2/2003.de la llei municipal i Llei estatal 3/1995
Accés Fàcil
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Guardiola Plaça de l'Ajuntament, 3. 08694 (Guardiola de Berguedà)
Autoria de la fitxa Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa: dc., 20/12/2017 - 01:00

Descripció

Restes de l'antic camí ral de Saldes que partia del Collet. Es conserva de manera fragmentària i parcial ja que ha estat embegut per la B-402 en el seu tram inicial. Hom pensa que aquest camí que partia des del camí principal de Berga a Bagà seguia paral·lel a la riera de Saldes travessant pel pont de Saldes i pujaria per la riba esquerra passant per sota de la casa del Castellot la qual possiblement seria una torre de vigilància. A continuació arribaria fins a "Grallera" i creuaria la riera prop del molí de Bosoms prop de l'actual passarel·la o pont que hi ha. En aquest punt es bifurcaria i una part aniria per la riera de Bosoms, molí homònim i seguiria cap a Bosoms, Soldevila, Masdepei i Torre de Foix. Aquest camí en aquest tram de Bosoms a Soldevila encara es pot endevinar part del seu antic traçat enmig del bosc i parts de pastura que seguia les corbes de nivell amb un pendent més aviat suau. Del pont damunt de la riera de Bosoms en sortiria un altre sender que ascendia fins a Sant Julià de Fréixens ja a Vallcebre. Aquest segon tram també hem pogut endevinar alguna part del seu antic traçat i dels murs que el contenien. Es conserva força perdut ja que ha estat embegut en part per l'actual sender i pista forestal.

Observacions:

Antic camí de ferradura que es conserva en bastant mal estat ja que només es deixen endevinar alguns petits trams prop de Bosoms i del Collet.

Història

Els camins rals han estat des de sempre importants vies de comunicació. El principal eix viari era el camí de Berga a Bagà del que ja hem comentat que en conserven alguns trams amb paviment de còdols. Aquest camí ens apareix ja en la documentació més antiga del monestir de Sant Llorenç prop Bagà i és molt provable que ja existís des de l'època romana com a via d'accés a la zona de pastures i explotació de minerals. No serà fins al segle X i XI quant a través de les fundacions dels monestirs de Sant Llorenç, la xarxa viària es fa més patent i es comencen a construir nous camins que enllacen les poblacions, terres i alocs que es van formalitzant. En la documentació de Sant Llorenç ja esmenta els passos de Pendís i de Coll de Jou. Referent el primer, Bolòs i pagès analitzen les afrontacions de les terres del molí de Gréixer. De la via principal s'anomenava "strata" i corresponia sens dubte al camí de Berga a Bagà i Coll de Jou que connectava amb la "strata Francisca" o via ceretana que transcorria per la vall del Segre i el coll de la Perxa. A mitjans del segle XII es bastiran hospitalets als colls importants com serien el de Pimorent, la Perxa i el de Hospitalet de Rocasança més amunt de Gréixer. Per salvar les aigües dels rius i es construïren ponts. El pont vell de Guardiola en seria un dels més remarcables, però també en tindríem a Vilella (Bagà) Gréixer, cal Tinent. Aquests ponts en documents posteriors al segle XI i XII apareixeran sovint esmentats La via del Llobregat ens surt també citada en les afrontacions de les Llenes amb el Llobregat. Dels ponts es fa esment d'una palanca a "Mescles aygues" per arreglar-la. El mescles aigües correspondria a l'aiguabarreig del Bastareny amb el Llobregat. Sobre els impostos dels camins hi havia el de "barra" que s'aplicava a tothom que passava pels vials i. Solien estar als ponts, especialment el de Guardiola i el de Bagà. Amb tot hi havia qui estava exempt d'aquests impostos. D'impostos també hi havia de passatges del bestiar i de les herbes i encara també n'hem trobat un referent a la sal. A principi de segle XIX. C.A. Torres en fa descripció en el seu llibre de "Pirineu Català. Bergadà. Valls altes del Llobregat" i datat de 1905. Aquests camins encara s'utilitzaven. L'abandó va venir amb la construcció del ferrocarril que ocupà part del traçat de l'antic camí ral fins al Collet d'Eina i posteriorment amb les noves carreteres i noves vies de comunicació. La construcció de la BV. 4024 de Bagà a Coll de Pal va malmetre el camí de Gréixer a les zones de Rigoreixer, estret de malgrau i Hospitalet. L'obertura de pistes forestals cap a la font del Faig i Escriu per extreure la fusta va destruir part del camí de Coll de Pendís. Avui dia aquests camins es conserven en trams i són

utilitzats per al pas de senders de gran recorregut (Gr.107, Gr.4, Gr.4.2) i altres de menors com el Pr.126, Pr,125 i senders locals.

Bibliografia

AYMANI I DOMINGO, G (2002). Els molins hidraulics de la vall del Bastereny.Exemples d'una activitat preindustrial desapareguda Associació Medieval de Bagà.BOLÓS MASCLANS, J; PAGÈS, M (1986). El monestir de Sant Llorenç prop Bagà. Artestudi. Barcelona p- 120. BOLÓS MASCLANS, JORDI; NUET I BADIA, JOSEP (1983).Els molins fariners. Ketres Editora. S.A. Barcelona. CABALLE CANTALAPIEDRA, FRANCESC (2009). Les empremtes del camí ral de Bagà. Associació Medieval de Bagà. CAIXAL MATA, ALVAR (2006). "Els ponts, testimonis de transformacions històriques al Berguedà" a Erol núm.85. CASCANTE I TORRELLA, PERE (2004). "Patrimoni arquitectònic". A Erol. Suplement núm. 3 . .FÍGULS; C (2016). "Hostal de la font del Faig" a antics hostals del camí ral. SERRA i VILARÓ, J (1987). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius.Vol II. p. 143-154.

